JAVASCHE COURANT.

No. 102.

DINGSDAG den 31sten Augustus 1830.

IN-OFFICIEEL GEDEELTE.

EUROPESCHE BERIGTEN.

NEDERLANDEN.

Nadat de Advokaat-Generaal *Spruijt* in de teregtzitting van 21 april zijne redevoering geëindigd had, is het woord gegeven aan den heer *Gendebien*, den eersten verdediger van den heer *de Potter*, die zich belast heeft met het regtskundig gedeelte der verdediging. Dezelve betoogt dat het, om de art. 87 en 102 van het straf-wetboek op de beklaagden te kunnen toepassen, moest bewezen zijn, dat er had plaats gehad *opruijing*, dat die opruijing geweest was *regtstreeks* en dat er regtstreeksche opruijing tot *eene onwettige daad* had plaats gehad.

» Dat deze drie dingen zijn zamengeloopen, » zegt hij," had het openbaar Ministerie moeten bewijzen; doch daarin is het in gebreke gebleven.

Het oorspronkelijk ontwerp eener nationale inschrijving of vereeniging is uit Luik afkomstig, en door het grondwettig genootschap in die staat opgesteld. Dit ontwerp, hetwelk men als zeer onschuldig aangemerkt schijnt te hebben, vermits ter zake daarvan geene vervolgingen hebben plaats gehad, is door vele dagbladen, en onder anderen door den *Courrier des Pays-Bas* overgenomen, die hetzelve nog als zeer onvolledig deed voorkomen, en zijne landgenooten uitnoodigde, om hunne bedenkingen en aanmerkingen daarop mede te deelen. Bij die gelegenheid zeide genoemd blad onder anderen het volgende, hetwelk de zuivere bedoelingen, welke men met de ontworpen vereeniging had, buiten allen twijfel stelde: » Dit nieuwe middel, om de openbare denkwijze uit te drukken, komt overeen met den geest van alle grondwettige regeringen. Het heeft niets beleedigends of verontrustends. Indien wij door wettige middelen onze regten en onze vrijheden trachten te handhaven, dan geven wij daardoor de sterkste bewijzen van onze gehechtheid aan de instellingen des Rijks, welker bewaring aan de waakzaamheid der goede ingezetenen en aan de zorg van het Vorstelijk geslacht is toevertrouwd geworden."

De heer *de Potter* heeft gemeend, op de uitnoodiging van den *Courrier* te moeten antwoorden, en in den brief van 3 februarij zijne bedenkingen op het ontwerp medegedeeld. Hij heeft dus niet meer gedaan dan zich vereenigd met het oorspronkelijk ontwerp, hetwelk men als onschuldig had aangemerkt; en deze vereeniging kan niet als *opruijing* beschouwd worden. Hij heeft wijzigingen in dat ontwerp noodig geacht, maar daaromtrent geene stellige denkbeelden geuit; — men kan dus niet beweren, dat er van zijnen kant een *voorstel* gedaan is.

Het doel der vereeniging was, zich te verdedigen tegen de inbreuken, die het Ministerie al meer en meer op de regten des volks maakte; men wilde zich verdedigen, maar niet aanvallen; hier was dus geene zamenspanning. Het openbaar Ministerie beweert, dat de Ministers het volk niet onderdrukken of benadeelen; en hangt een fraai tafereel op van den gelukkigen toestand des Rijks. Dan, het welzijn, dat de Zuidelijke gewesten genieten, is het werk van het volk alleen, het welzijn der Noordelijke provincien is het werk der Regering, die dezelve ten koste van het zuiden begunstigt. Ja, wij worden in onze dierbaarste belangen gekwetst. De gelden, die wij opbrengen, worden gebezigd, om het noorden te bevoordeelen.....(Hier wordt de spreker door den Voorzitter vermaand, om zich te matigen.)

Al was het tafereel, dat het openbaar Ministerie heeft opgehangen, juist, dan volgt daaruit nog niet, dat de beklaagde schuldig is. Hij heeft de daden der Regering naar zijne wijze van zien beoordeeld, en dus van een onbetwistbaar regt gebruik gemaakt; ook hier bestaat dus geene opruijing of zamenspanning.

De heer *de Potter* had een tweeledig doel: namelijk de burgers, die afgezet of veroordeeld waren, schadeloos te stellen, en zich onderling te verstaan wegens de uitoefening der staatkundige regten. Hierin is niets *onwettigs* of *vijandigs* tegen de Regering gelegen. Met het eerste vermindert men het aantal der ontevredenen, en handelt dus tot voordeel van de Regering zelve; met het laatste doet men niemand schade, men dwingt niemand, men maakt geene inbreuk op art. 11 der Grondwet; men bevordert integendeel de geheele uitvoering dier Grondwet, die, zoo als in de akte van beschuldiging zelve gezegd wordt, slechts langzamerhand en naar mate de omstandigheden zulks gedoogen, wordt in werking gebragt.

De betigtte brief van 3 februarij bevat dus niets onwettigs, in welken zin men ook het woord *Regering* opvatten moge, tegen welke de zamenspanning gerigt zoude zijn, waartoe men beweert, dat die brief eene opruijing behelst.

Maar al was er iets onwettigs in dien brief, dan zoude nog art. 87 in dezen niet kunnen ingeroepen worden. Dat artikel toch staat in het hoofdstuk » *Van aanslagen en zamenspanningen tegen den Koning en deszelfs geslacht;*" het heeft dus alleen betrekking op den Koning en de Koninklijke magt, en daarvan wordt in den geheelen brief van *de Potter*, geen woord gerept, die alleen doelt op den strijd tusschen het volk en het Ministerie. Daar men voorts art. 120 in verband brengt met art. 87, zoo kan ook dat artikel niet anders ingeroepen worden dan indien er opruijing bestaat om, niet de Grondwet, maar het Koninklijk gezag te wijzigen, en om niet de instellingen, maar den Koning omver te werpen.

... In geval art. 102 niet mogt toegepast worden, heeft men de toepassing van art. 90 geëischt; doch de wet verbiedt, dat het Hof oordeele over een feit, hetwelk noch bij het arrest der kamer van beschuldiging, noch bij de akte van beschuldiging aan den beklaagde wordt te laste gelegd. Art. 90 bepaalt, dat ingeval er een *voorstel* gedaan, maar *niet aangenomen wordt*, om eene der misdaden, vermeld bij art. 87, uit te voeren, degeen, die dit voorstel gedaan heeft, met verbanning zal gestraft worden. Nu vindt men noch in het arrest der kamer van beschuldiging, noch ook in de akte van beschuldiging ergens gewag gemaakt van een niet *aangenomen voorstel*, of van iets, dat daarnaar zweemt; zoo dat het Hof niet bevoegd is, om art. 90 toe te passen."

In de teregtzitting van 22 april heeft de heer *Gendebien* dit laatste nog nader ontwikkeld, waarop de verdedigers van alle de beschuldigden konklusiën genomen hebben, daartoe strekkende, dat het Hof op den eisch, om art 90 toe te passen, geen acht zoude slaan.

Vervolgens heeft de heer *Gendebien* zijne rede weder opgevat. » Het openbaar Ministerie," aldus ging hij voort, » heeft durven verklaren, dat de opruijing regtstreeks was geschied, vermits zij in het openbaar aan het volk was gerigt. Maar dit is niet genoegzaam, want dan zoude elk geschrift eene opruijing bevatten; het woord *regtstreeks* in art. 102 beteekend, dat de opruijing een regtstreeksch gevolg moet zijn van gedrukte geschriften.

Maar, zegt men voorts, de statuten der vereeniging zijn opgemaakt in eene zamenkomst, gehouden den 31 januarij. Dit ontken ik ten stelligste. Het is o m gelijk, dat de heer *de Potter*, die den *Courrier*, eerst den 31sten januarij of den 1sten februarij gekregen heeft, zich reeds den 31sten januarij met anderen zoude hebben kunnen verstaan, nopens de wijze, waarop de uitnoodiging van den *Courrier* zoude voldaan worden. Wat doet het er ook toe, of de zaak in zulk een zamenkomst behandeld zij, en welken invloed kon die omstandigheid hebben op het volk, dat daarvan onkundig was? ook heeft dit alles geene betrekking tot het gedrukte stuk.

Een der getuigen, beweert men al verder, heeft verklaard, dat het door den heer *de Potter* ingezonden stuk niet den vorm van eenen brief had. Ik zie niet welke gevolgtrekking men daaruit wil maken: het doet er niets toe of het geschrift al dan niet een brief, of het papier al dan niet gevouwen was.

De Advokaat Generaal heeft, bij het onderzoek van het geschrift van den heer *de Potter*, gezegd, dat het bondgenootschap strekte, om de Regering omver te werpen. Indien hierover de *strekking* moest geoordeeld worden, dan zoude het ons niet moeijelijk vallen te betoogen, dat dezelve volstrekt niets berispelijks had, vermits men niets anders beoogde, dan een *wettigen tegenstand* te bieden; maar hier komt het alleen op de toepassing van art. 102 aan.

Door het oprigten van het bondgenootschap tracht men, volgens het openbaar Ministerie, art. 81 der Grondwet te verkrachten, en een ongeoorloofden invloed op de verkiezingen uit te oefenen. Wij zien dit niet in. Zoo al het ontwerp van het bondgenootschap tot stand kwam, dan zoude daardoor op dat artikel geen inbreuk gemaakt worden, want men zoude aan niemand de eigenschappen ontnemen, waardoor hij verkiesbaar was. Niemand die verkiesbaar is, wordt bij het ontwerp uitgesloten; men noodigt de burgers slechts uit, om zich nopens de te doene keus te verstaan. Indien ook het doel van het ontwerp was, de burgers in de uitoefening hunner regten te belemmeren, dan zoude niet art. 87, maar art. 109 van het strafwetboek van toepassing zijn.

Men heeft nog van verkrachting van art. 11 der Grondwet gesproken, hetwelk alle ingezetenen zonder onderscheid tot alle bedieningen benoembaar verklaart. Ik tart het openbaar Ministerie, een enkel woord van het ontwerp aan te wijzen, hetwelk de strekking heeft om den Koning van het regt van benoemingen te doen, te berooven, of om iemand, wie het ook zij, onbekwaam te maken om benoemd te worden.

Men heeft ook gezegd, dat, indien het bondgenootschap tot stand kwam, de leden der Staten-Generaal, ten gevolge van den eed, dien zij zweren (art. 84 der Grondwet) *meineedig* zouden worden. Dat is eene vrij hatelijke uitdrukking. Overigens doet het mij leed, dat men van art. 84 gesproken heeft; die eed is geheel overtollig; het zoude tegen onze zeden strijden, dat een vertegenwoordiger giften of gaven zoude geven of beloven, om tot lid van de Staten-Generaal benoemd te

worden, en dat hij tegen zijn geweten zoude stemmen.—Daarenboven geeft het ontwerp geene aanleiding om voor die meineedigheid te vreezen; want de bondgenooten brengen alleen gelden op, om de slagtoffers der willekeur schadeloos te stellen.

De leden der Tweede Kamer, beweert men al verder, zweren ook, dat zij het *algemeen belang* met al hun vermogen zullen bevorderen; maar indien het ontwerp van *de Potter* verwezentlijkt wierd, zouden de leden der Staten-Generaal die tot het bondgenootschap behoorden, onder de verbindtenis liggen, om geene andere personen te verkiezen of ter benoeming voor te dragen, dan leden van het bondgenootschap, zonder er op te letten of deze de genoegzame bekwaamheden hebben, zoo dat het algemeen belang grootelijks zoude benadeeld worden. Ik antwoord daarop het volgende: Of de bondgenooten zullen de minderheid hebben, en dan behoeft men voor hunnen invloed niet te vreesen; of zij zullen de meerderheid hebben, en hoe kan men dan zeggen, dat hunne keus op lieden zonder verdiensten zal vallen?

De bondgenooten, heeft men ons voorts toegevoegd, zouden eene tegenpartij uitmaken, die de Regering trachtte omver te werpen; het bondgenootschap zoude in eene nationale konventie ontaarden, enz. Dit zijn alleen onbewezene veronderstellingen, in het geheele betigtte ontwerp vindt men geen enkel woord, dat gezegd kan worden daartoe eenige strekking te hebben.

Na aldus mijne taak volbragt te hebben, moet ik nog een woord zeggen van den brief van 21 januarij, waaruit, volgens het openbaar Ministerie, zoude blijken, dat de heer *de Potter* den dood van alle Koningen wenscht. In dien brief wordt gezinspeeld op de gebeurtenis van 21 januarij 1793. *De Potter* zegt, dat op dien dag eene geduchte les gegeven is aan de Koningen, maar dat deze er niet wijzer door geworden zijn; dat zij afgods beelden zijn, die oogen hebben om niet te zien, en verstand om niets te begrijpen. Hierin is zeer veel waars gelegen. De aanleiding tot de gebeurtenis van 21 januarij was de willekeur der Regering... (De Voorzitter vermaant den Advokaat, om zich binnen de palen zijner verdediging te houden.) Bij een grondwettigen regeringsvorm, en wanneer de Ministers verantwoordelijk zijn, behoeven de Koningen niet meer voor hun leven te vreezen. Indien de Ministers verantwoordelijk zijn....

Hier valt de Voorzitter den spreker andermaal in het woord, en deze breekt zijne rede af.

De heer *van de Weijer* vat het woord op, en zegt hoofdzakelijk het volgende: »De heer *Gendebien* heeft met veel bekwaamheid het regtspunt in deze zaak uiteengezet, en wij hadden gaarne gewenscht, ons daarbij te kunnen bepalen; maar het gebruik, hetwelk het openbaar Ministerie van de in beslag genomene briefwisseling gemaakt heeft, noodzaakt ons, hetzelve daarbij voet voor voet te volgen, en aan te toonen, hoe vele der daaruit door den Advokaat-Generaal aangehaalde zinsneden uit derzelver verband gerukt en verminkt zijn. Bij zulk eene handelwijze [illegible] boek venijn trekken.

Verre zij het van ons intusschen, dat wij ons over het openbaar worden dier briefwisseling bedroeven. Immers leeren wij daaruit den heer *de Potter* als een voorbeeld van zelfverloochening en den heer *Tielemans* als een voorbeeld van de zuiverste vrienschap kennen; terwijl zij beiden daarin tevens de grootste gehechtheid aan onze instellingen aan den dag leggen.

Het openbaar Ministerie heeft een schitterend tafereel van den gelukkigen toestand van ons vaderland opgehangen, doch schijnt daarbij vergeten te hebben, dat het genot van ligchamelijke welvaart alleen voor de volken niet genoegzaam is, en dat de stoornis der kalmte, die wij genoten, niet aan *de Potter*, maar aan het voortdurend gemis van verschillende waarborgen voor de volksvrijheid, van het vrij gebruik onzer taal, van de regtspleging door gezworenen, is toe te schrijven.

Men heeft *de Potter* een woelgeest een vijand van orde genoemd, en zijnen afkeer van sommige gebruiken in de groote wereld als afkeer van alle bestaande instellingen doen voorkomen. Maar ik vind in den brief no. 23 het bewijs, dat hij niet slechts een vriend, maar zelfs in zekeren zin een slaaf der orde is. »Ik houd mij zelven," leest men daar, dan alleen voor een »vriend der onafhankelijkheid, wanneer ik er ook niet tegenop »zie om tegen te spreken, en ik heb met mijne liefde voor de »orde niets op, dan wanneer ik gevoel, dat ik min of meer »*slaaf van het stelselmatige ben*."

De Potter, zegt men, was opgeblazen van hoogmoed en eerzucht, maar kan het dan iemand als misdaad aangerekend worden, dat hij door de beoefening der letteren en wetenschappen roem tracht te verwerven, en aan de vestiging der vrijheid zijner medeburgers arbeidt?

Gedurende de onderdrukking van geheel ons werelddeel door *Napoleon*, hield *de Potter* zich te Rome op, zonder zijnen ijver voor de vrijheid van zijn vaderland openlijk aan den dag te leggen. Maar konde een gewoon bijzonder persoon in die dagen iets anders doen, dan in het geheim zuchten over den ijzeren arm der dwingelandij, waaronder Volken en Vorsten gebukt gingen? Indien hij toen zijne geestkracht getoond had, dan zouden misschien die zelfde mannen, die hem thans in deze vergaderzaal zijn stilzwijgen te laste leggen, de toepassing van het strafwetboek tegen hem ingeroepen hebben.

De Potter, het is waar, hield zich, gedurende zijn verblijf te Rome, met het verzamelen van bouwstoffen ter bestrijding van het Pauselijk gezag bezig, en dat wel op een oogenblik, toen het Hoofd der kerk zijne Staten verloren had; maar hij gaf zijn *leven van Scipio Ricci* niet in het licht, voor dat de omstandigheden geheel veranderd waren. Het is dus hoogst onbillijk uit dezen hoofde een verwijt tegen de inborst van den beschuldigde te ontleenen, en het openbaar Ministerie zelf zoude in de voorrede van het genoemde werk hebben kunnen lezen, dat de uitgave daarvan met voordacht was uitgesteld, »omdat hij, *de Potter*, zich niet aan de zijde van een onderdrukker wilde scharen, en dezen in het vernederen der ongelukkigen, die hij aan zijne voeten vertrapte, van dienst wilde zijn."

Het is overigens waar, dat *de Potter*, bij de uitgave van het *leven van S. Ricci*, sommige ingezogene vooroordeelen van de partij der *Josefisten* nog niet had laten varen. Eerst later zuiverde hij zich van alle onverdraagzaamheid, en begon in te zien, dat de wijsgeer en de katholiek, hoe verschillende ook in gevoelens, als burgers gelijke regten bezitten, en zich in dat opzigt kunnen vereenigen.

Dat het werkje: *De heilige Napoleon in het paradys en in ballingschap*, tegen het Katholicismus en zelfs tegen de Kristelijke Godsdienst gerigt is, geef ik toe; maar ik tart het openbaar Ministerie, om daarin eene enkele onzedelijke zinsnede aan te wijzen.

Men heeft uit de betrekkingen, die, van hunne schooljaren af, tusschen den heer *de Potter* en den heer *van Gobbelschroij* bestonden, willen afleiden, dat eerstgenoemde eerzuchtige bedoelingen koesterde; maar zich wel gewacht, om eene van de tallooze zinsneden uit de briefwisseling tusschen *de Potter* en *Tielemans* aan te halen, waaruit de zucht naar onafhankelijkheid van den eerstgenoemden blijkt. „Ik stel," zegt hij in den brief no. 25, „er eene eer in, om aan mij zelven alleen „toe te behooren."

De heer *de Potter* heeft daarom alleen tot de uitgave van het werk van *Buonarroti* over de Babeufsche zamenzwering medegewerkt, omdat hij medelijden met het lot van een tachtigjarigen grijsaard koesterde, die zich in behoeftige omstandigheden bevond. *Buonarroti*, die uit Toskane geboortig is, was door de vrienden, die de heer *de Potter* in dat land heeft, aan laatstgenoemden aanbevolen. Al had de beschuldigde ook de grondstellingen van *Buonarroti* als de zijne aangenomen, hetgeen hij in zijn verhoor stellig heeft ontkend, dan was daarin nog niets kwaads gelegen, daar het hier enkel een bespiegelend leerstuk geldt, dat men aannemen kan of verwerpen, en dat in Amerika door den heer *Owen*, en in Frankrijk door den heer *Reij* verdedigd is geworden.

De verandering, die men in 1828 in den toon van den *Courrier des Pays Bas* heeft opgemerkt, is, zoo als uit de briefwisseling blijkt, geheel onafhankelijk van den heer *de Potter* geweest, en was een natuurlijk gevolg der omstandigheden. Was het dan zoo vreemd, dat zich onze dagbladen, na zich zoo lang alleen met de zaken van Frankrijk te hebben bezig gehouden, eindelijk ook met onze eigene begonnen te bemoeijen?

Met de reis van *Tielemans* door Duitschland, schijnt men, zoo als uit een aantal brieven te zien is, niet alleen ten doel gehad te hebben, om hem in het kanonieke regt te doen studeren; maar ook om de grondstellingen, die de Duitsche Regeringen [illegible] Katholijken volgen, en waardoor deze aldaar in zulk eenen staat van afhankelijkheid worden gehouden, vaderhand met zijne hulp, hier te lande in te voeren. Onze Regering is vervolgens te dezen van stelsel veranderd, en *Tielemans* is dus niet in de betrekking, die men hem toedacht, geplaatst. Maar men staat verstomd van verwondering, wanneer men ziet, dat het openbaar Ministerie eenige schertsende zinsneden in de brieven van *de Potter* voor ernst heeft opgevat, en het heeft willen doen voorkomen als of *Tielemans* naar het Bestuur over de Katholijke Eeredienst stond. Hoe kan men toch zinsneden, als de volgende, ernstig opvatten?

„Zie daar alle mijne voorzeggingen vervuld. Mijnheer de „Referendaris wordt Staatsraad, Baron *van Tielemans*, Kom„mandeur van het Nationale beest, en grootkruis van ik weet „niet hoeveel vreemde vier- en tweevoetige dieren...." en „wacht u zoo iets te zeggen, als gij op het Bestuur van de „Katholijke Eeredienst doelt!"

SCHEEPSBERIGTEN.

BATAVIA.

Aangekomen.

Aug. 27—schoener *Molukko*, A. Hudson, van Pamanoekan den 26sten augustus.

Aug. 28—brik *De Jonge Elizabeth*, H. de Wit, van Rotterdam den 30sten maart.

Aug. 29—stoom-boot *Van der Capellen*, J. F. Grum, van Samarang den 27sten augustus, met Zr. Ms. troepen, passagiers: de heeren Gericke en Schröder —schip *Pekalongan*, M. Voogd, van Pekalongang den 26sten dito, passagier: de heer R. Nicolai. —schoener *Johanna*, J. Gregorij, van het eiland Onrust.—schoener *Laju*, B. Oziembloskij, van Sinkapoer den 14den augustus.

Vertrokken.

Aug. 28—schip *Lord Minto*, Said Alie Bin Aboe Bakar, naar Samarang.

Aug. 29—Zr. Ms. brik *Siewa*, luitenant ter zee der 2de klasse J. C. G. Brennwald, koersstellende om de noord.—bark *Sheya*, Said Osman Habassij, naar Soerabaija, passagier: de heer F. Chastiau.

Aug. 30—schip *Faidul Karim*, Sech Said Bawazeer, naar Riouw.

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. korvetten *Anna Paulowna*, *Pollux*; schepen Marij en Hillegonda, Mastora, Zeemans Hoop, De Rosalie, Marquis of Hasting, Ida Aleijda, De Handel Maatschappij, Pekalongan; stoom-boot Van der Capellen; brikken Carolina, Amsterdam, Jinhien, Foengfie, Fatahilwahap, Boeang Bessie, Anna Henrietta, Pieter en Karel, Tan Goansing, Belge, Goanlie, De Rottestroom, l'Oromaze, Tagal, Allen, De Jonge Elizabeth, Johanna; schoeners Molukko, Laju; barken Experiment, De Goede Intentie, Diederika, Radja Walie.—Eng. schip Grenock, brikken Faith, Agnes. — Atjiensche brik Lexmeij; bark Diana.

SAMARANG.

Aangekomen.

Aug. 23—stoom-boot *Van der Capellen*, F. J. Grum, van Batavia, In-

dramaijoe en Tagal den 19den augustus, passagiers: de heer Scott en 2 kinderen, de heeren Hartog, Brasch en kapitein Van Bracel. — schip *Rosalie*, J. A. Baptista, van Grissee en Sidaijoe den 20sten dito, passagier: de heer Van Herwerden.—schoener *Star*, Sech Abdulla Bahaloean, van Indramaijoe den 30sten juli. — Chinesche brik *Hokien*, Tan Liantjing, van Joana den 20sten augustus.

Vertrokken.

Aug. 23—brik *Josephina*, Intje Morro, naar Bezoekie, passagiers: de heer F. Dillon en vrouw.

SOERABAIJA.

Aangekomen.

Aug. 22—schip *Nawan el Joesoer*, K. de Looper, van Menado den 12den juli.—bark *Susanna*, H. J. Poortenaar, van Amboina den 12den augustus, passagier: de heer N. W. Moorrees.

Vertrokken.

Geene.

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. korvet *Zwaluw*; schoeners *Zephijr*, *Sireen*; schepen Sumanap, Jessij, Johanna Frederika, Ons Genoegen, Nawan el Joesoer; brik Margaretha; schoeners Drake, Soerabaija, Tartar, Vliegende Vis, Trajoe Maas; barken Nodamollosoor, Fatalkair, Boeroeng, Boeroeng, Susanna. — Amerik. brik Javas.

ADVERTENTIEN.

Op dingsdag den 31sten dezer, 's voormiddags ten 10 ure, zal voor 's Lands kleeding-pakhuis alhier eene openbare veiling worden gehouden van p. m. 50,000 ponden min of meer beschadigde koffij, welke voor de gegadigden te zien is bij 's Lands provisie-pakhuis. De verkoop zal geschieden tegen betaling van kopergeld en bij kleine kavelingen.

De Directeur van 's Lands Producten en Civiele Magazijnen,
Batavia, den 25sten aug. 1830. J. C. REIJNST.

—Op vrijdag den 3den september aanstaanden, zullen in het locaal der Harmonie alhier, 's voordenmiddags te 10 ure verkocht worden, 1059 stuks diamanten in goud gezet, waarvan de catalogus is rondgezonden, benevens eene ruwe diamant van 18¼ karaat; zullende daags te voren deze edelgesteenten in gemeld locaal ten toongesteld worden, en wel van voormiddags negen tot elf ure.

De Directeur van 's Lands Producten en Civiele Magazijnen.
Batavia, den 27sten aug. 1830. J. C. REIJNST.

—De Hoofd-baljuw van Batavia, in ervaring gekomen zijnde, dat strijdig met de deswege bestaande bepalingen en speciaal der resolutie van den 5den april 1825 no. 25, op onderscheiden plaatsen zoo binnen de stad als langs de groote wegen op Molenvliet, Rijswijk, Noorwijk, het Koningsplein, Goenoeg-saharie, de Princelaan en naar Tanabang, of elders in de voorsteden van Batavia, op geene genoegzame afstand van genoemde wegen, bamboezen paggers, heiningen, huizen, tuinhuizen, galerijen, afdaken, kombuizen, of andere opstallen, met atap, kadjang of andere ligt brandbare stoffen gedekt, zijn opgerigt; brengt bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat zulks ten strengste en sub poene van demolitie is verboden, moetende alle dezelve ten minsten 40 voeten van de genoemde rijwegen verwijderd zijn; en dat dientengevolge door hem de noodige bevelen zijn gegeven om gemelde bamboezen paggers, heiningen, huizen, tuinhuizen, galerijen, afdaken, kombuizen en andere opstallen aftebreken; wordende nogtans aan de belanghebbenden een termijn van eene maand, na dato dezes, verleend, om daarvoor zelve te zorgen, en wat de paggers of heiningen betreft, om die door behoorlijke hekken of levendige paggers, volgens de vigeerende bepalingen te doen vervangen.

De Hoofd-baljuw voornoemd,
Batavia, den 27sten aug. 1830. VAN DER VINNE.

—De Resident van Samarang maakt mits deze aan de ingezetenen bekend, dat de belasting op het houden van paarden en wagens, over het tweede halfjaar, volgens de daarvan opgemaakte kohieren, zal moeten worden betaald gedurende den loop der maand september aanstaande, zullende ten dien einde voor de bewoners der stad en voorsteden van Samarang, alle dagen (met uitzondering van zon- en feestdagen) worden gevaceerd, ten kantore van den kollecteur der landelijke inkomsten, terwijl de inwoners der afdeelingen van Samarang, Salatiga, Kendal, Demak en Grobogan, de door hen verschuldigde belasting bij de respective onderkollecteurs zullen moeten voldoen.

De Resident voornoemd,
Samarang, den 23sten aug. 1830. P. LE CLERCQ.

—De Resident van Bezoekie en Banjoewangie maakt bekend, dat hij, ten gevolge van de hem daartoe verleende kwalificatie, tot leden van de sub-kommissie van weldadigheid voor deze residentie, waarvan de resident president is, heeft verzocht en gecommitteerd:

Den assistent resident van Banjoewangie *Rollin Couquerque*, den secretaris der residentie, *J. Duiters*, den kommies, *H. C. Krumdick*, en den eersten klerk *H. C. Steenhard*, als secretaris.

De Resident voornoemd,
Bezoekie, den 23sten aug. 1830. DE BRUIJN PRINCE.

VASTGESTELDE PRIJZEN.

	Batavia.		Samarang.		Soerabaija.	
	guld.	*cents.*	*guld.*	*cents.*	*guld.*	*cents.*
Tarwen brood de 14 oncen.	„	25	„	30	„	[illegible]
Varkens-vleesch het katje.	„	28	„	40	„	32
Ossen-vleesch het pond	„	20	„	50	„	16

MARKTPRIJZEN.

	Batavia.		Samarang.		Soerabaija.	
	guld.	*cents.*	*guld.*	*cents.*	*guld.*	*cents.*
Klapper-olie per takker of 33 bottels	6	85	9	„	4	95
Idem per bottel	„	25	„	40	„	„
Katjang [illegible]	[illegible]	10	[illegible]	„	4	95
Idem per bottel	„	20	„	24	„	„
Dempel-olie per pikel	„	„	37	„	18	„
Rijst per koijang	105	„	98	„	95	„
Idem per gantang	„	45	„	30	„	38
Koffij per koijang	„	„	„	„	600	„
Brandhout de vadem van 18 voeten op 6	14	„	24	„	12	„

EDICTALE CITATIEN.

Ten gevolge autorisatie door den Raad van Justitie te Batavia, den 12den augustus 1830; verleend tot het andermaal doen eener derde citatie bij edicte, wordt door mij ondergeteekenden deurwaarder en gezworen exploiteur bij dien raad, ter instantie van *G. C. van Ryck* en *K. Heynis*, in kwaliteit als geassumeerde executeuren in den boedel van wijlen *J. A. van Braam*, om te compareren ter openbare rolle van gemelden raad, op donderdag den 23sten september 1830, des morgens te half acht ure, ten einde het tweede default te purgeren, en als nog eisch te aanhooren, alles als bij de advertentie en edictale citatie met wijderen is omschreven, tot welke te vinden in de Javasche Courant van den 27sten april 1830 no. 49, wordt gerefereerd.

De deurwaarder voornoemd,
SCHOUTEN.

VENDU DEPARTEMENT.

Behalve de reeds geannonceerde goederen en effecten, zullen op morgen ook nog voor rekening des boedels van wijlen den heer *Veeckens*, worden verkocht eenige boeken, goud- en zilverwerken, en vreemde gouden en zilveren munt.

—De te houdene vendutie, op vrijdag den 3den september aanstaanden, voor de toko van den ondergeteekende, zal op dien dag, uithoofde van de Gouvernements verkooping, geen plaats hebben.

M. VEIT.

VERKOOP VAN GOEDEREN.

In den loop der aanstaande maand, zullen door den deurwaarder bij den landraad, ten overstaan eener kommissie uit gemelden raad, publiek bij wege van executie worden verkocht, de ondervolgende vastigheden, voor rekening van *Souw Tjietjoan*, en de vrouw *Tan Liengnio* weduwe *Souw Kongho*, en ten behoeve van Mr. *P. C. Ardesch*, voor en van wege de weeskamer, als administrerende den boedel van wijlen *Gayonk Manuk*.

1. Zeker [illegible] staande en [illegible], in de chinesche kampong in het westerveld, het 5de deel van het blok O, sub no. 187, bij de verponding doorloopende no. 2695.

2. Zeker erf, bebouwd met een steenen pedak gemerkt no. 108, staande en gelegen buiten deze stadspoort Diest, in de chinesche kampong of in het westerveld, het 5de deel van het blok O, sub no. 256, bij de verponding doorloopende no. 2689.

3. Zeker erf, bebouwd met een steenen pedak gemerkt no. 169, staande en gelegen buiten deze stadspoort Diest, in het westerveld het 5de deel van het blok O, subno. 290, bij de verponding doorloopende no. 2688.

4. Zeker erf, bebouwd met een steenen woonhuis, getimmerd na de chineesche manier, voorzien met acht kamers benevens een gallerij, boven en beneden dezelve staande, en even buiten deze stadspoort Diest, in het westerveld het 5de deel van het blok O, sub no. 8, 7 en 190, bij de verponding doorloopende no. 2687.

5. Zeker erf, bebouwd met een steenen pedak gemerkt no. 157, staande en gelegen buiten deze stadspoort Diest,

in het westerveld het 5de deel van het blok O, sub no. 281 287, bij de verponding doorloopende no. 2693.

6. Zeker erf, bebouwd met een steenen pedak gemerkt no. 160, staande en gelegen buiten deze stadspoort Diest, in het westerveld het 5de deel van het blok O, sub no. 290, bij de verponding no. 2694.

7. Zeker erf, bebouwd met een steenen pedak, staande en gelegen in de chinesche kampong in het westerveld, het 5de deel van het blok O, sub no. 197, bij de verponding no. 2742.

8. Zeker erf, bebouwd met een steenen huis, staande en gelegen binnen deze stad aan de westzijde van de Groote-rivier, in het blok J, sub no. 84, bij de verponding no. 2690.

9. Zeker erf, bebouwd met een steenen pedak, staande en gelegen binnen deze stad aan de westzijde van de Groote-rivier, in het blok H, sub no. 25, bij de verponding no. 2692.

10. Zeker erf, bebouwd met een oud vervallen steenen pedak, staande en gelegen in de chinesche kampong, in het westerveld het 5de deel van het blok O, sub no. 198, bij de verponding doorloopende no. 2677.

Batavia, *De deurwaarder voornoemd*.
den 27sten aug. 1830. E. JACOBS.

—Op maandag den 20sten september 1830, 's morgens te 9 ure, zal, krachtens autorisatie van den Resident van Tegal, publiek verkocht worden, een steenen met pannen gedekt huis, bijgebouwen en erven, staande en gelegen aan de oostzijde van den grooten weg naar Banjarang, toebehoorende aan den chinees *Oeij Tadjie*, pachter van de bazaars in deze residentie, door mij deurwaarder en exploiteur, op den 11den augustus jl., bij wege van parate executie gearresteerd.

Die gading heeft om te koopen, kome ten dage ure en plaatse voorschreven, en doe zijn profijt.

Aldus geafficheerd en gepubliceerd te Tegal, den 26sten augustus 1830.

De deurwaarder en exploiteur,
J. J. SAMUEL.

Per DIDERIKA, kapitein *Hector* van Bengalen, heeft de ondergeteekende ontvangen heele, halve, kwart- en achtste kaschemire shawls.

L. VAN DIJK.

—De gebroeders *Beynon*, hebben pas ontvangen, schrijfbehoeftens, schilderijen, kinderspeelgoed, vruchten op brandewijn, suikerwerk, thee, banket, koeken, anschovisch, gerookte zalm, zouteuvisch, ossentongen in het zuur, ribstukken, zolpens, gebrade vleesch in blikjes, roode en witte zuurkool, gedroogde vruchten, fermacellie, opregte dubbelde eau de cologne, goud en zilvergallon, petten, gemaakte kleederen, fijne barège, dames en mans schoenen en laarzen, diverse echte bijouterien en borstelwerk.

—Met primo dezer, is de heer *P. H. Meijer Timmerman Thijssen*, deelgenoot geworden van de firma *Carvalho en Co.*; zullende hunne zaken te Samarang door denzelven worden gedreven, onder de firma van *Meijer en Co.*

Batavia, *1 sept. 1830.* CARVALHO EN CO.

—Mr. *P. H. Meyer Timmerman Thyssen*, has been this day admitted a partner in the Firm of *Carvalho* and *Co.*; and their business at Samarang will be carried, on under the Firm of *Meyer and Co.*

Batavia, *1st sept. 1830.* CARVALHO AND CO.

—De ondergeteekende heeft nog nader ontvangen, roodewijn en azijn in oxhoofden, bronse lampen, verlakt leder in vellen, hollandsch kapleder, flanel en wagenpassementen. M. VEIT.

Goenoengsaharie, *den 30sten aug. 1830.*

—Bij *Gray*, *Spence* en *Comp.* op de Groote-rivier, zijn te bekomen de ondervolgende goederen, aangebracht met de brik AGNES, kapitein *Millons*, als: Engelsche zadels, sporen en roskammen; ahmelle stangen en buikriemen, hammen, zuren, portwijn, schoenensmeer, enz. enz.

—Door eene meerdere ontwikkeling en uitbreiding van vreemde en veredelde tabakssoorten, in de afdeeling Malang, residentie Passaroeang, ziet de ondergeteekende zich in staat gesteld, het geëerd publiek als nu te kunnen berigten, dat bij hem te bekomen zijn, goede havana, varinas, en Javasche sigaren, tegen de gemiddelde prijzen van *f* 20 tot *f* 25 de 1000, in heele of halve kisjes; zullende van den zoo gezochten cubaschen tabak, waarmede in dit jaar door de zorg van het bestuur eenige wel geslaagde proeven zijn genomen, in een volgend jaar, almede onderscheidene soorten van sigaren kunnen worden gefabriceerd.

Malang, *21 augustus 1830.* J. MOUTHAAN.

GEBOORTEN.

Heden beviel zeer voorspoedig van eene welgeschapen dochter, vrouwe *C. D. A. Elias*, geb. *Scholten van Aschat.*

Cheribon, *den 18den augustus 1830.*

—Heden verloste zeer voorspoedig van een zoon, de echtgenoote van

P. LE CLERCQ.

Samarang, *19 augustus 1830.*

—Heden verloste voorspoedig van een zoon, de echtgenoote van A. J. BIK.

Batavia, *25 augustus 1830.*

—Heden verloste zeer voorspoedig van eene dochter, de echtgenoote van C. STRICKER.

Batavia, *29 augustus 1830.*

STERFGEVALLEN.

Heden overleed tot mijne bittere droefheid, mijn geliefde echtgenoot *Johannis Hugenholts*, mij nalatende twee kinderen te jong om hun verlies te beseffen.

Batavia, Wed. M. E. HUGENHOLTS,
den 26sten aug. 1830. geb. *Claas.*

—Het kindje, in welks geboorte wij ons op den 29sten april ll., zoo zeer verheugden, werd ons heden avond door den dood ontrukt.

H. P. FOCQUIN.
Rijswijk, M. D. FOCQUIN,
29 augustus 1830. geb. *Belier.*

—Heden overleed ons zoontje *Karel Ferdinand*, in den ouderdom van 3 jaren, J. TEN SIETHOFF.
Weltevrede, G. TEN SIETHOFF,
30 augustus 1830 geb. *de Mik.*

POST-KANTOOR.

[illegible]

Wordt ter kennis van het pupliek gebragt, dat aan het postkantoor te Batavia pakketten voor brieven geopend zijn, om te worden verzonden:

naar	schip	kapitein
Rotterdam,	*Ned. schip Mary en Hillegonda*,	Glazener.
Antwerpen,	*dito brik Amsterdam*,	de Jong.
Macao,	*dito bark Experiment*,	P. Berg.
R. en Sinkapoer,	*dito schip Faidul Karim*,	Sech Said Bassier.
Timor Koepang,	*dito pr. Paduakang*,	Tan Ngokiam.
Makasser,	*dito dito Paduakang*,	Gan I-oetjioe,
Idem,	*dito dito Paduakang*,	Oeij Genzens.
Canton,	*dito schip Zeem. Hoop*,	Witzen.
Madras,	*Eng. oorloge-schip Crocodille*,	Montagu.

Batavia, *De Postmeester*,
den 29sten aug. 1830. P. A. BIK.

VERTREKKENDE SCHEPEN.

Passage naar Nederland, met het Engelsch fregat schip GRENOCK, kapitein *R. R. Hunter*, groot 450 tonnen, zeer comodieus voor passagiers ingerigt, zullende gereed zijn te zeilen tegen den 10 september, adres bij

PITCAIRN, SYME & Co.

VERTREKKENDE PERSONEN.

J. H. Bletterman, verlaat Java.

VERSCHILLENDE BEKENDMAKINGEN.

Ondergeteekende waarschuwt ieder geen bons te ontvangen, en niets aftegeven aan zijn vrouw.

J. J. PELGROM.

Goenoengsaharie,

—De ondergeteekende curator in den gecedeerden boedel van *L. A. J. Petel*, noodigt bij deze alle pretendenten op dien boedel, binnen den tijd van drie maanden derzelver vorderingen aan hem te vertoonen.

A. H CLIGNETT.

Samarang, *den 25sten augustus 1830.*

TE BATAVIA TER LANDS DRUKKERIJ.